

biosferis^{#03}

Sebastian Cătănoiu

MEDIUL URBAN ȘI PĂDUREA

Bărbos Lőrinc, Daróczi J. Szilárd,
Nagy Attila, Papp Tamás & Zeitz Róbert

MAI MULTE LOCURI DE CUIBĂRIT
PENTRU DUMBRĂVEANCĂ

Dan Hulea

VÂNĂTOAREA ȘI
REGLEMENTAREA ACESTEIA

Silviu Chiriac, Andreea Curcan
& Ion Militaru

CONSERVAREA INSECTELOR
SAPROXILICE

Ruben Iosif, Liviu Ungureanu
& Georgiana Andreea Andrei

MUNȚII FĂGĂRAȘ - PRIMUL STUDIU
DE CAZ CE EVALUEAZĂ ȘTIINȚIFIC
MĂRIMEA POPULAȚIEI DE RÂS

Soluțiile bazate pe natură – piesa esențială în puzzle-ul acțiunilor climatice

Asistăm din păcate la două crize globale majore - cea climatică și cea a pierderii biodiversității, ambele interconectate, interdependente și care necesită o abordare integrată.

Schimbările climatice sunt una din cauzele pierderii biodiversității, însă distrugerea ecosistemelor naturale subminează capacitatea naturii de a regla emisiile de gaze cu efect de seră și de a reduce riscul la dezastre naturale. Multă vreme s-a vorbit despre aceste crize separat, dar pe măsură ce știința a început să aducă dovezi solide privind impactul schimbărilor climatice, rata alarmantă a extincției speciilor și rolul naturii în a oferi soluții la aceste

provocări, necesitatea abordării integrate prin acțiuni concertate la nivel global și local apare ca mesaj important în reuniuni globale, cum sunt Conferința ONU privind schimbările climatice (COP 26) și Convenția privind Diversitatea Biologică.

Ca urmare a potențialului ridicat pentru adresarea provocărilor cu care se confruntă societatea (schimbări climatice, securitatea apei și a hranei, sănătatea și bunăstarea oamenilor), soluțiile bazate pe natură sunt promovate din ce în ce mai mult în ultima perioadă și în context European, pentru atingerea aspirațiilor Pactului Verde (Green Deal) și a obiectivelor setate prin Strategia UE privind Biodiversitatea 2030, Strategia UE pentru adaptare la schimbările climatice, Strategia de la Fermă la Consumator sau Legea UE privind restaurarea (reconstrucția ecologică) ce urmează a fi publicată anul acesta.

Conform Uniunii Internaționale pentru Conservarea Naturii (IUCN), soluțiile bazate pe natură sunt „acțiuni care vizează protejarea, gestionarea durabilă și restaurarea ecosistemelor naturale sau modificate pentru a adresa direct provocările societății într-un mod eficient și adaptativ, asigurând în același timp bunăstarea umană și producând beneficii pentru biodiversitate”. Fiind un concept umbrelă, astfel de soluții pot fi foarte diverse în funcție de problema pe care o adresează, de scara la care se

aplică, de modul de abordare sau metoda tehnică aleasă, variind de la protejarea ecosistemelor naturale cu potențial ridicat de captare și stocare a carbonului, a coridoarelor ecologice ce asigură conectivitatea rețelei de arii naturale protejate, practici agricole pentru conservarea solului, la reconstrucția ecologică a pădurilor, luncilor inundabile ale râurilor și a altor zone umede, sau la construirea de acoperișuri sau pereți verzi în orașe. Este esențial însă ca aceste soluții să genereze co-beneficii, pentru biodiversitate și pentru oameni.

Un studiu recent al Institutului European pentru Politici de mediu arată că restaurarea habitatelor listate în Anexa I a Directivei Habitate în stare precară, aproximativ 47 de milioane de hectare (cu excepția celor marine), ar contribui la stocarea a 84 milioane de tone de carbon, cam cât emisiile de gaze cu efect de seră ale Spaniei sau aproximativ cât CO₂ net este absorbit la nivel UE de sectorul LULUCF (folosința terenului, schimbarea folosinței terenului și silvicultură). Protejarea tuturor habitatelor din Anexa I (aproximativ 87 Mha) ar putea stoca între 5.000 – 17.000 MtC. (continuarea pe pagina următoare).

ORIETA HULEA
director WWF România

◀ Delta Dunării (stânga);
Pupăză (copertă) © Dan Dinu

Cuprins

03 LUMEA BIOSFERIS

Noutăți despre conservare și proiecte interesante

07 MEDIUL URBAN ȘI PĂDUREA de la concept la practică

11 MAI MULTE LOCURI DE CUIBĂRIT PENTRU DUMBRĂVEANCĂ

15 VÂNĂTOAREA ȘI REGLEMENTAREA ACESTEIA la păsările migratoare în România

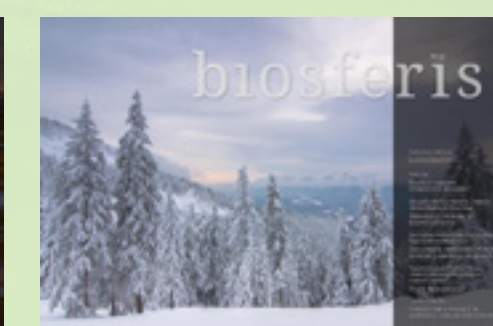
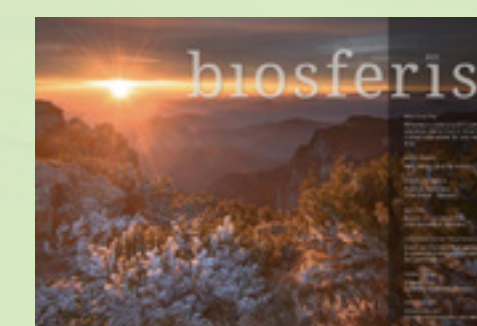
20 CONSERVAREA INSECTELOR SAPROXILICE și importanța acestora pentru menținerea ecosistemelor forestiere din Carpați

25 MUNȚII FĂGĂRAȘ primul studiu de caz ce evaluează științific mărimea populației de râs

REVISTA BIOSFERIS

#01 iunie 2021

#02 decembrie 2021

Competențe de mediu pentru elevi

În cursul lunii ianuarie 2022, Președintele României, a semnat decretul privind promulgarea Legii pentru modificarea și completarea Legii educației naționale nr. 1/2011. Ca o dovadă a necesității acesteia, propunerea legislativă a fost adoptată de Senat cu unanimitate de voturi. Având doar trei articole, legea consfințește faptul că prin curriculumul național, competențele de mediu vor face parte din cele 8 domenii de competențe-cheie care determină profilul de formare a elevului din învățământul primar și gimnazial. Pentru aceasta, Ministerul Educației în colaborare cu Ministerul Mediului, Apelor și Pădurilor vor elabora o strategie privind educația pentru mediu, până la data de 31 decembrie 2022, urmând ca aceasta să fie transpusă în programele școlare începând cu anul școlar 2023-2024.

În aceeași perioadă s-a lansat în dezbatere publică raportul *Educația privind schimbările climatice și mediul în școli sustenabile*, realizat de către Grupul de lucru pe tema educației cu privire la schimbări climatice și mediu, care reunește reprezentanți ai Administrației Prezidențiale, ai Ministerului Educației, ai Ministerului Mediului, Apelor și Pădurilor, ai instituțiilor de învățământ, ai elevilor, ai profesorilor și ai părinților, precum și ai unor ONG-uri cu experiență relevantă. Documentul vizează lărgirea accesului la educația privind schimbările climatice și mediul în cazul învățământului preuniversitar și include o serie de propuneri și de măsuri concrete legate de infrastructură, materialele și formarea cadrelor didactice, aria curriculară, instrumentele digitale pentru educația de mediu, activitățile educative în natură ș.a. S-a avut în vedere și componenta practică astfel încât, vorba titularului de la Ministerul Educației: „elevii să poată deprinde elemente ce țin de educația pentru mediu, în mediu natural, în natură, în afara școlii”.

Până la finalizarea strategiei și mai ales până la implementarea acesteia trebuie să nu uităm că, până acum, educația de mediu a fost realizată „la firul ierbii” de către organizațiile non-guvernamentale sau de către administratorii de arii naturale protejate, iar în școli aceasta a fost posibilă doar datorită unor cadre didactice dedicate, prin intermediul disciplinelor opționale. Pentru a nu redescoperi roata, ar fi bine dacă experiența și materialele realizate de către aceștia ar fi folosite ca punct de plecare pentru ceea ce ne dorim cu toții să urmeze...

Parcuri naturale urbane

Ministrul Mediului, Apelor și Pădurilor, într-o intervenție de la începutul lunii februarie 2022, urmare a unei întâlniri cu reprezentanții Asociației Municipiilor din România, a precizat că înființarea de parcuri naturale urbane este una din prioritățile pe care le are în vedere. Afirmția, lăudabilă și mult așteptată de societatea civilă, se dovedește a fi cu siguranță generoasă, dar se va dovedi mai greu de pus în practică. Subiectul ariilor naturale protejate urbane din România este dezvoltat în articolul „Mediul urban și pădurea”.

Expoziția foto Biodiversitatea

Membrii Forona, alături de Alpin Film Festival, au realizat o expoziție de fotografie în aer liber care are ca temă biodiversitatea României. A fost expusă în mai multe orașe din țară și are ca scop informarea asupra celor 5 regiuni biogeografice ale țării noastre prin intermediul unor fotografii spectaculoase.

Imaginile pot fi văzute într-o galerie virtuală pe www.forona.ro

Continuare editorial

În Romania, din păcate, nu avem o astfel de evaluare iar rețeaua de arii protejate este considerată o piedică pentru dezvoltare, beneficiile pe care le generează fiind mult subestimate.

Există un potențial foarte mare în România pentru implementarea soluțiilor bazate pe natură în toate sectoarele, la nivel național dar și în comunități locale unde pot genera locuri de muncă și venituri. Un calcul făcut de EY arată că pentru o investiție de 5,4 M Euro pentru refacerea unei zone umede în Delta Dunării (5.500ha), pe perioada implementării se generează 4,6 M Euro valoare brută adăugată, 311 locuri de muncă și 1,3 M Euro contribuție fiscală. Provocările sunt însă pe măsură, de exemplu, tipul proprietății sau folosința terenului, cadrul legislativ vag sau neadecvat, lipsa capacității autorităților publice pentru susținerea sau implementarea unor astfel de soluții, direcționarea investițiilor pentru proiecte concrete, integrarea soluțiilor bazate pe natură în strategii și planuri la nivel național, cu ținte măsurabile.

În paralel cu eliminarea folosirii combustibililor fosili, creșterea ponderii energiei din resurse regenerabile și a eficienței energetice, soluțiile bazate pe natură pot contribui semnificativ la atenuarea efectelor schimbărilor climatice și la adaptarea la acestea, susținând implicit biodiversitatea și viitorul nostru pe această planetă. (ORIETA HULEA)

Rusia, Ucraina și ariile protejate

Condamnabila agresiune rusească a făcut ca, justificabil, știrile din mass-media privitoare la Rusia și Ucraina să aibă legătură doar cu războiul. În pofida tragismului situației, ca un apel la o normalitate după care tânjim cu toții, o prezentare a ceea ce se mai întâmplă în domeniul ariilor protejate din cele două țări, ne-ar îndepărta de zicerea unui proverb ucrainean: „Frica de moarte înlătură bucuria de a trăi”...

RUSIA

Anul acesta se împlinesc 105 ani de la constituirea Rezervației Naturale de Stat Barguzinsky, prima de acest gen din Rusia. Situată în Republica Buryatia, pe malurile Lacului Baikal, într-o zonă muntoasă acoperită de păduri de conifere, rezervația a fost întemeiată, pentru început, cu scopul protejării samurului (*Martes zibellina*), vânat în exces în acea perioadă, pentru blana sa prețioasă, numită și „aurul moale”. Mai corect ar fi să spunem că Rezervația Barguzinsky este o zapovednik, adică cea mai strictă categorie din sistemul rusesc de arii protejate.

Rusia nu este doar o țară ci, datorită dimensiunilor sale fără egal, reprezintă un „continent” ale cărui arii protejate sunt clasificate după un sistem propriu. Există 6 categorii de arii protejate respectiv: zapovednik (ce includ și rezervațiile biosferei), parcurile naționale, parcurile naturale, zakaznik, monumentele naturii și parcurile dendrologice/grădinile botanice. O caracteristică a ariilor

protejate rusești este că proprietatea terenului este a statului, existând doar unele excepții, precum cele legate de așezările umane aflate în interiorul acestora. Filozofia din spatele întemeierii sistemului rusesc de arii protejate a fost enunțată simplu, la vremea respectivă, de conservacionistul Grigory Kozhevnikov: „Nu e nevoie să înlocuim nimic, să adăugăm ceva, să îmbunătățim ceva. Natura trebuie lăsată singură, iar noi putem observa rezultatele.”

Zapovednik sunt arii protejate de importanță federală, în limitele cărora mediul înconjurător este păstrat în starea sa naturală, iar activitățile economice sau de altă natură sunt complet interzise. Parcurile naționale reprezintă areale de importanță federală, în interiorul cărora există zone în care este interzisă desfășurarea de activități umane zone în care unele activități economice sau de altă natură sunt permise, cu limitări. Parcurile naturale au un regim asemănător parcurilor naționale, doar că decizia înființării și administrării ulterioare revine entităților statale constituente ale Federației Ruse. Zakaznik pot fi de importanță federală sau regională, putând fi dedicate conservării peisajelor sau elementelor de factură botanică, zoologică, paleontologică, hidrologică sau geologică. Monumentele naturii, care pot fi de importanță federală sau regională, sunt dedicate protejării unor complexe sau obiective naturale unice, de neînlocuit, valoroase din punct de vedere ecologic, științific, cultural și estetic.

Cu toate particularitățile lor, categoriile din sistemul rusesc de arii protejate pot fi asimilate categoriilor IUCN: zapovednik corespunde

categoriilor Ia și Ib, parcurile naționale pot fi asimilate categoriilor Ia, Ib și II, zakaznik ar putea fi echivalentul categoriilor III și IV, iar monumentele naturii au corespondent categoria III. În prezent, în Federația Rusă există aproximativ 13 mii de arii protejate de importanță federală, regională și locală, dintre acestea 237 de zone protejate sunt de importanță federală, respectiv 109 zapovednik, 65 parcuri naționale și 63 zakaznik. Mai multe informații [aici](#).

Dacă ar fi să ne amintim contextul istoric, în 1917 Rusia era implicată în Primul Război Mondial, suferind pierderi grele atât din punct de vedere uman cât și material. Situația internă era și ea dezastruoasă, astfel că în februarie 1917 a izbucnit revoluția, soldată mai întâi cu abdicarea țarului și mai apoi cu instaurarea dictaturii bolșevice. Cu toate acestea, la 11 ianuarie 1917 țarul Nicolae al II-lea a semnat decretul de înființare a Barguzinsky Zapovednik...

Parcul Național Synevyr (Ucraina) © Daniel Mîrlea

UCRAINA

În prima zi a anului 2022, președintele Ucrainei a semnat decretul de înființare a Parcului Național Pushcha Radzivila (Pădurea Radzivila), cea mai nouă arie protejată ucraineană, situată în Polesia, în bazinul râului Pripyat. Regiunea Polesia se întinde pe mai mult de 18 milioane de hectare, fiind împărțită între Belarus și Ucraina, extremitatea estică a provinciei ajungând în Rusia, iar cea vestică în Polonia. Pripyatul și

afluenții săi generează cea mai mare suprafață de mlaștină interioară și cea mai mare regiune de luncă inundabilă a Europei, o zonă sălbatică, greu accesibilă, cu o biodiversitate remarcabilă, motiv pentru care râul mai este denumit și „Amazonul” Europei. Marile carnivore și erbivore europene sunt prezente, zona este un paradis pentru păsări, mai ales pentru cele migratoare care opresc în Polesia, în fiecare an, pentru a se odihni, a se hrăni și a se reproduce.

Noul parc, cu o suprafață de mai bine de 24.000 de hectare asigură conectivitatea cu ariile protejate aflate de o parte și de alta a frontierei dintre Ucraina și Belarus. Înființarea parcului se datorează proiectului „*Polesia- wilderness without frontiers*” derulat de patru organizații respectiv BirdLife Belarus, Ukrainian Society for the Protection of Birds, British Trust for Ornithology și Frankfurt Zoological Society prin care se dorește extinderea ariilor protejate existente în Polesia cu încă 100.000 de hectare

și adoptarea de măsuri care să conducă la îmbunătățirea managementului conservativ pe 1 milion de hectare.

În pofida efortului făcut de Ucraina, suportul necondiționat cu care Bielorusia sprijină invazia rusească a condus, din păcate, la sistarea cooperării transfrontaliere dintre conservatoriștii ucraineni și cei bieloruși, în vederea păstrării intacte a sălbăticiei din Polesia.

ÎN LOC DE CONCLUZII

În 1864, în plin Război Civil, Abraham Lincoln a semnat Yosemite Valley Grant Act, considerat a fi actul de naștere al primei arii protejate în accepțiune modernă, prin care Valea Yosemite și Arboretul de Sequoia Mariposa erau cedate Statului California, „cu condiția expresă ca terenurile să fie deținute pentru uz public, resort și recreere.” În ianuarie 1917, în plină conflagrație mondială și sub spectrul unui război civil, în Rusia s-a constituit prima arie naturală protejată, pentru ca la 105 ani distanță, în pofida iminenței unui conflict, Ucraina să înființeze un nou parc național la granița ”fierbinte” cu un aliat fidel Rusiei.

Ce-ar fi dacă am propune omenirii un nou slogan împotriva conflictelor: „Faceți arii protejate, nu război!”?

Parcul Național Yosemite (SUA) © Dan Dinu

LUMEA

biosferis

Aplicația România Sălbatică

Pentru a sta mereu conectat la natură, Aplicația România Sălbatică te ajută să înțelegi mai bine importanța biodiversității din țara noastră.

Cu ajutorul aplicației poți să:

1 Descoperi natura României structurată pe regiuni: Munții Carpați, pădurile virgine, Dunărea și Delta, Marea Neagră sau regiunile biogeografice;

2 Urmărești calendarul naturii, unde o să regăsești cele mai interesante evenimente naturale, cum ar fi: rotitul cocoșului de munte, migrația de primăvară sau toamnă, perioadele de înflorire ale anumitor specii de flori, boncănitul cerbului și multe altele;

3 Creezi un cont în care să îți salvezi liste cu zone pe care vrei să le vezi și unde poți adăuga evenimentele naturale în calendarul personal;

4 Înveți despre parcurile naționale și naturale ale României, dar și despre alte arii naturale protejate;

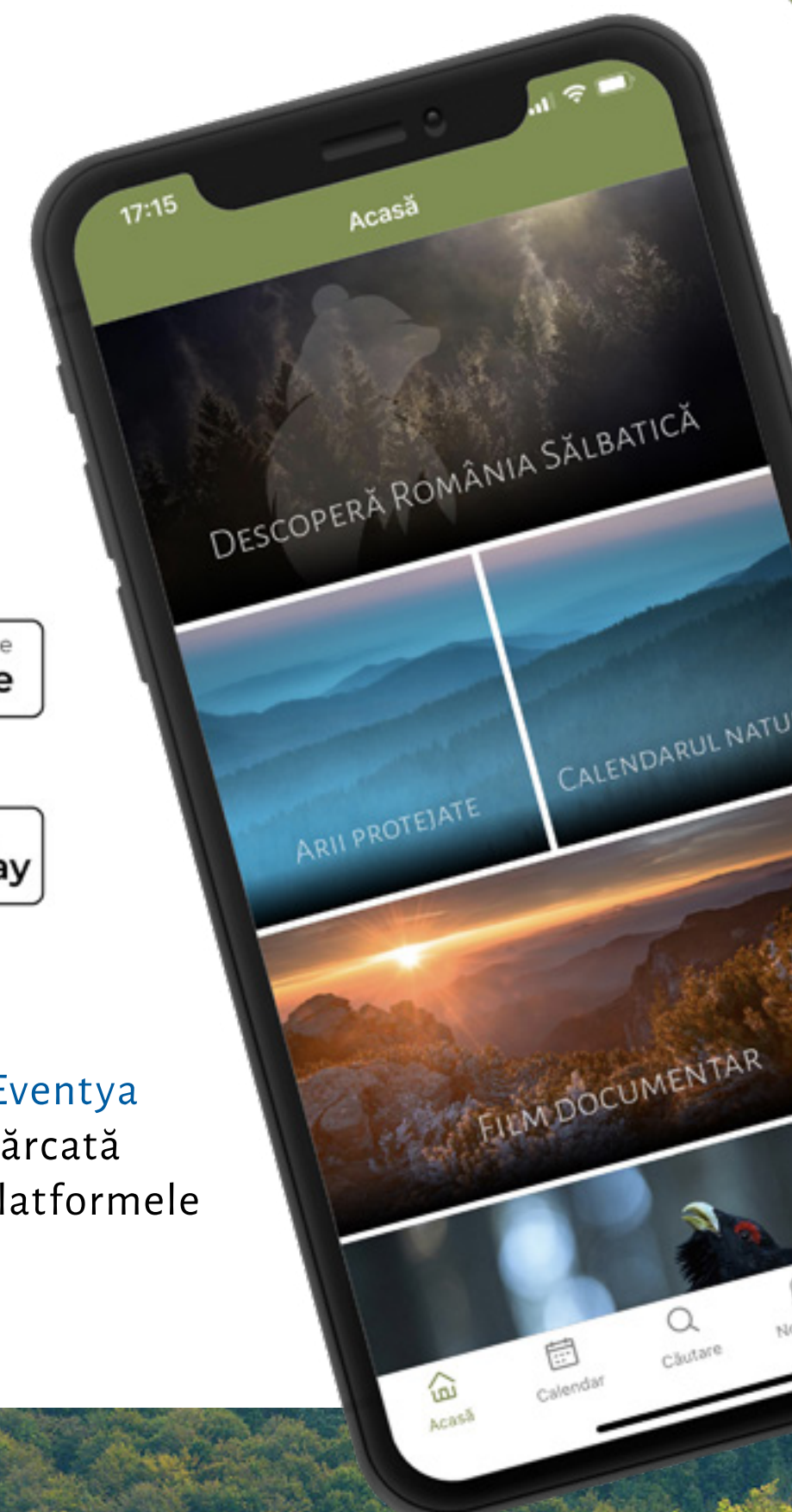
5 Urmezi sfaturile și recomandările noastre despre zone și trasee;

6 Admiri fotografii spectaculoase cu peisaje, faună sau floră, realizate de membrii **Forona** (Organizația Fotografilor de Natură din România).

Cu ajutorul aplicației noastre natura României nu a fost niciodată mai accesibilă și mai ușor de înțeles.

Aplicația este dezvoltată de **Eventya** și poate fi descărcată gratuit de pe platformele iOS și Android.

Povestea România Sălbatică

Poveștile strânse de Dan Dinu și Cosmin Dumitrache în cei peste 10 ani de muncă pentru realizarea documentarului România Sălbatică au făcut deliciul publicului în sesiunile de Q&A din cadrul evenimentelor speciale, așa că echipa a decis să vă arate întreaga aventură din spatele filmului într-un making of de aproape două ore. Povestea România Sălbatică este o producție care urmărește călătoria incredibilă și provocările neștiute din culisele documentarului.

Filmul de making of poate fi urmărit integral pe www.unlimited.tiff.ro

Mai multe despre acest film și un scurt teaser pe www.romaniasalbatica.ro

Strâmbu - Băiuț © Dan Dinu

Munții Pădurea Craiului © Dan Dinu

MEDIUL URBAN ȘI PĂDUREA

de la concept la practică

SEBASTIAN CĂTĂNOIU

În general, orașele reprezintă zone aglomerate, afectate de poluare și de schimbările climatice, cu spații verzi insuficiente ca suprafață și funcționalitate. Dezvoltarea urbană se realizează fie în detrimentul spațiilor verzi urbane, fie prin extinderea în zonele cu valoare naturală aflate în imediata vecinătate. Existența unor arii naturale protejate urbane ar putea rezolva problemele legate de peisaj, agrement, educație pentru mediu, diversitate biologică și management durabil al zonelor metropolitane, prin furnizarea de servicii cheie pentru bunăstarea și calitatea vieții cetățenilor. O trecere în revistă a „tendințelor” existente în România și în lume este necesară, instructivă și edificatoare în același timp.

▽ Parcul Natural Văcărești, singurul parc natural urban din România © Helmut Ignat

PARCURI NATURALE URBANE

Nu există un cadru legal necesar pentru conservarea și utilizarea durabilă a patrimoniului natural din mediul urban, în condițiile în care propunerea legislativă care urmărea constituirea unei rețele de arii naturale protejate urbane, a fost blocată în Parlament încă de anul trecut. Într-o abordare sibilinică, în martie 2021, Guvernul a susținut „adoptarea acestei inițiative legislative sub rezerva însușirii observațiilor și propunerilor” făcute de acesta. Observațiile și propunerile sunt justificate prin rațiuni ce țin de încălcarea principiilor constituționale, suprapunerea cu prevederile OUG 57/2007, neimplicarea Agenției Naționale pentru Arii Naturale Protejate sau lipsa soluțiilor financiare necesare pentru implementare, dar însușirea acestora ar goli de sens propunerea legislativă.

În țări precum Canada sau Finlanda, în baza unui cadru legal acoperitor, există programe naționale de constituire a parcurilor naționale urbane, a căror importanță din punct de vedere al recreerii, educației, stării de bine fizice și mentale a populației, a devenit mai evidentă în contextul actualei pandemii. Dacă e să vorbim de Canada, în zona metropolitană Toronto, Rouge National Urban Park, înființat în 2015, cu o suprafață de aproximativ 75 kmp, este cea mai mare arie protejată urbană din America de Nord. Uimitor este că aceasta adăpostește nu mai puțin de 1.700 specii, din care 40 specii de mamifere!

Mai aproape de noi, în Finlanda sunt constituite 9 parcuri naționale urbane, cu scopul de a conserva natura urbană și mediul cultural construit, ca entități extinse și integrate. În viziunea și practica finlandeză, un astfel de parc cuprinde peisaje culturale și/sau naturale valoroase și zone de recreere, situate în mediul urban, menționate ca atare din punct de vedere cadastral și luate în considerare pentru planificarea urbană durabilă. Un oraș care dorește să conserve și să gestioneze o zonă ca parc național urban, solicită acest lucru, aprobarea fiind de competența Ministerul Mediului.

Revenind la propunerea legislativă pe care acum se așează liniștit praful parlamentar, aceasta ar fi clarificat concepte ca zone naturale urbane, arii naturale protejate urbane, coridoare ecologice și coridoare verzi aferente acestora și ar fi reușit să dea „undă verde” constituirii unor astfel de arii protejate, mult solicitate de societatea civilă. Doar astfel, experiența legată de constituirea și administrarea Parcului Natural Văcărești, la această dată singurul parc natural urban din țara noastră, ar putea fi replicată și în alte aglomerări urbane din România.

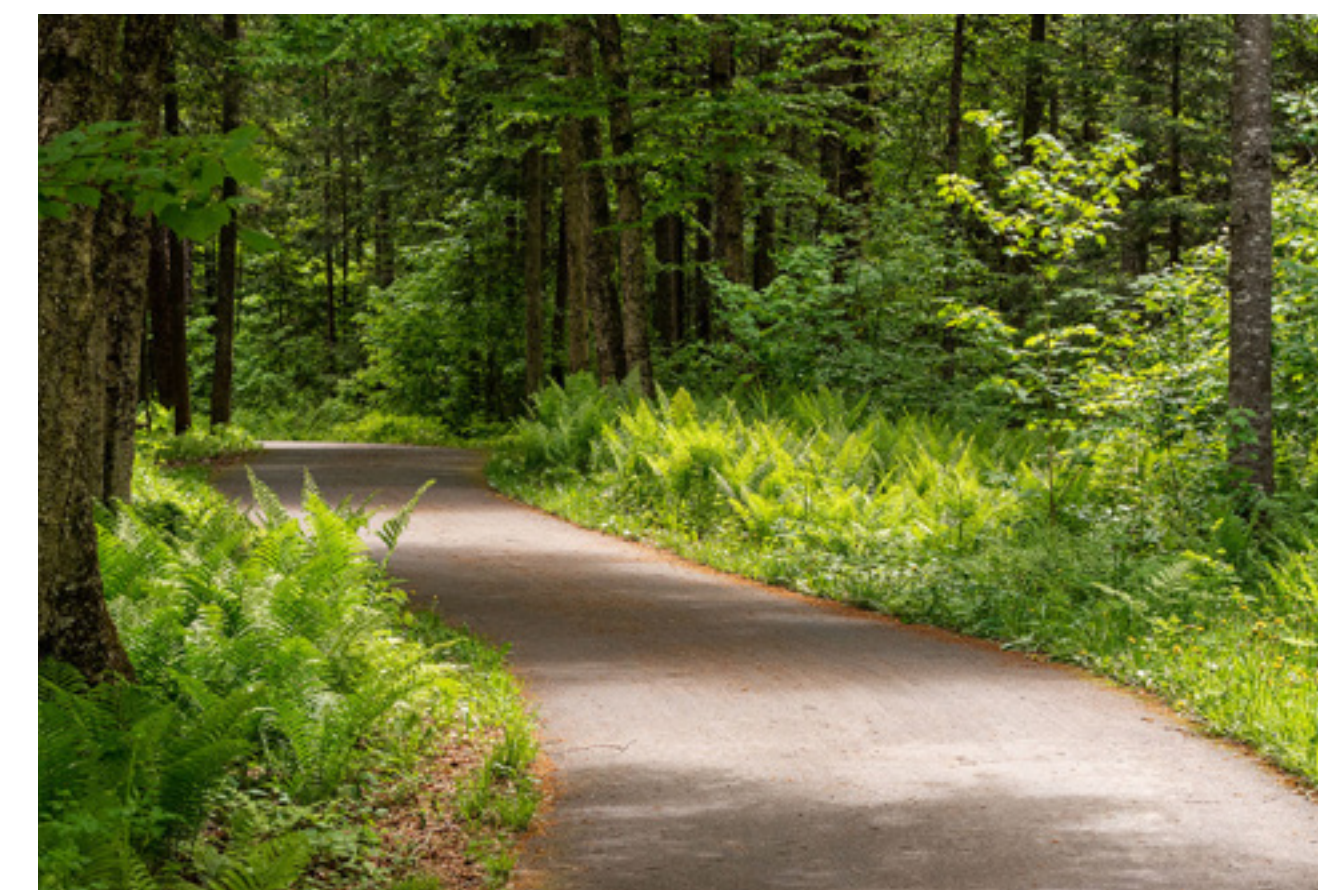

SEBASTIAN CĂTĂNOIU
director parc natural

Sebastian este inginer silvic, începând din 2003 este directorul Administrației Parcului Natural Vânători Neamț. Este membru al IUCN/SSC/Bison Specialist Group și al grupului de lucru Cultural and Spiritual Values of Protected Areas din cadrul IUCN/WCPA. Parcului Natural Vânători Neamț îi sunt asociate unele premii la nivel național: certificarea managementului forestier, reintroducerea zimbrului în libertate, primul sit mixt inclus în Lista Indicativă pentru Patrimoniul Mondial UNESCO.

◀ Muntele Tâmpa și pădurea care înconjoară Cartierul Schei din Brașov. © Dan Dinu

▽ Sept Chutes, pădure parc în Quebec, Canada. © Mircea Sasu

PĂDURI URBANE

Cea mai mediatizată sursă de finanțare a prezentului, anume PNRR-ul, născută din vorbă despre ariile protejate urbane dar, la Pilonul I „Tranziția verde”, Componenta C2 „Păduri și protecția biodiversității”, face vorbire despre „Campania națională de împădurire și reîmpădurire, inclusiv păduri urbane”.

Crearea de noi păduri în mediul urban reprezintă o măsură justificată întrucât acestea pot îmbogăți și diversifica actualele spații verzi, contribuind la diminuarea poluării și la atenuarea efectelor schimbărilor climatice. În teorie, noile păduri urbane se vor constitui folosind o mare diversitate de arbori și arbuști din speciile native, care vor fi plantați la densități mari, astfel încât să contribuie

în 2026, va fi asigurată prin PNRR, astfel că nu mai există „temerea” Executivului legată de susținerea financiară, ca în cazul mai sus amintitei propuneri legislative legate de ariile protejate urbane.

PARCURI PERIURBANE

Pornind de la realitatea că în Europa, de prea de multă vreme, politicile urbane au ignorat zonele naturale adiacente orașelor, Federația Europarc a promovat conceptul de „parc periurban” văzut ca o zonă de intersecție și interacțiune între zonele urbane și cele naturale. Mai simplu, orice sit Natura 2000 sau orice altă arie protejată, indiferent de categoria IUCN, dacă se află în vecinătatea unei aglomerări urbane, poate fi considerată „parc periurban”.

Pădurile urbane ar putea rezolva unele din problemele legate de poluare, atenuare a schimbărilor climatice, agrement, diversitate biologică și management durabil al zonelor metropolitane.

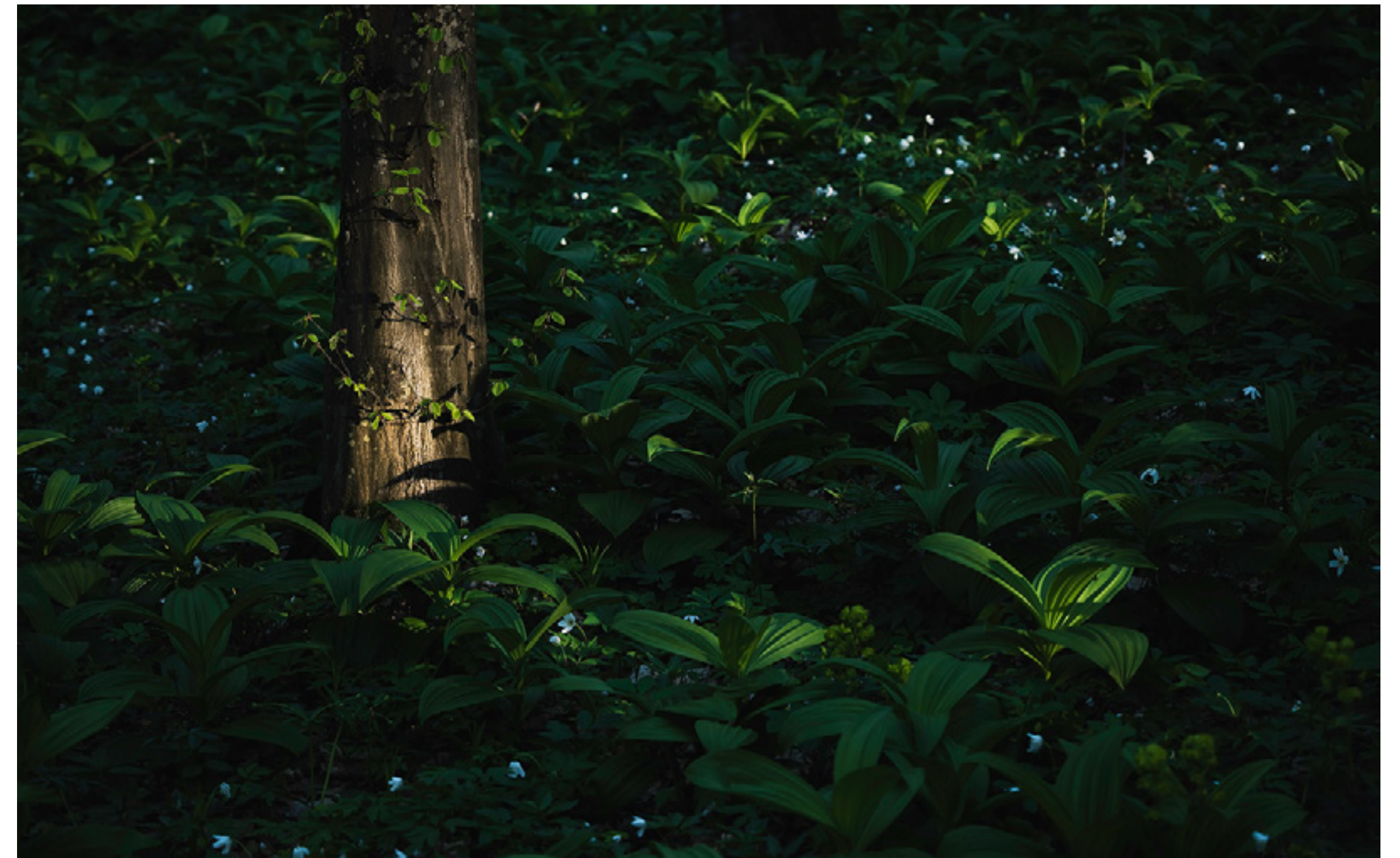
rapid la purificarea aerului, diminuarea zgomotului, stocarea carbonului, reducerea temperaturii aerului și, implicit, la păstrarea sănătății publice. S-ar dori ca împăduririle urbane să fie realizate printr-o abordare de tipul *landscape level approach* care ar urma să asigure conectivitatea cu zonele naturale sau semi-naturale aflate în imediata proximitate. Conectarea diferitelor zone verzi urbane ar urma să fie asigurată prin perdele verzi amplasate de-a lungul căilor de transport, cursurilor de apă, pistelor de biciclete etc. Finanțarea necesară pentru cele 315 hectare de noi păduri urbane, propuse a fi realizate până

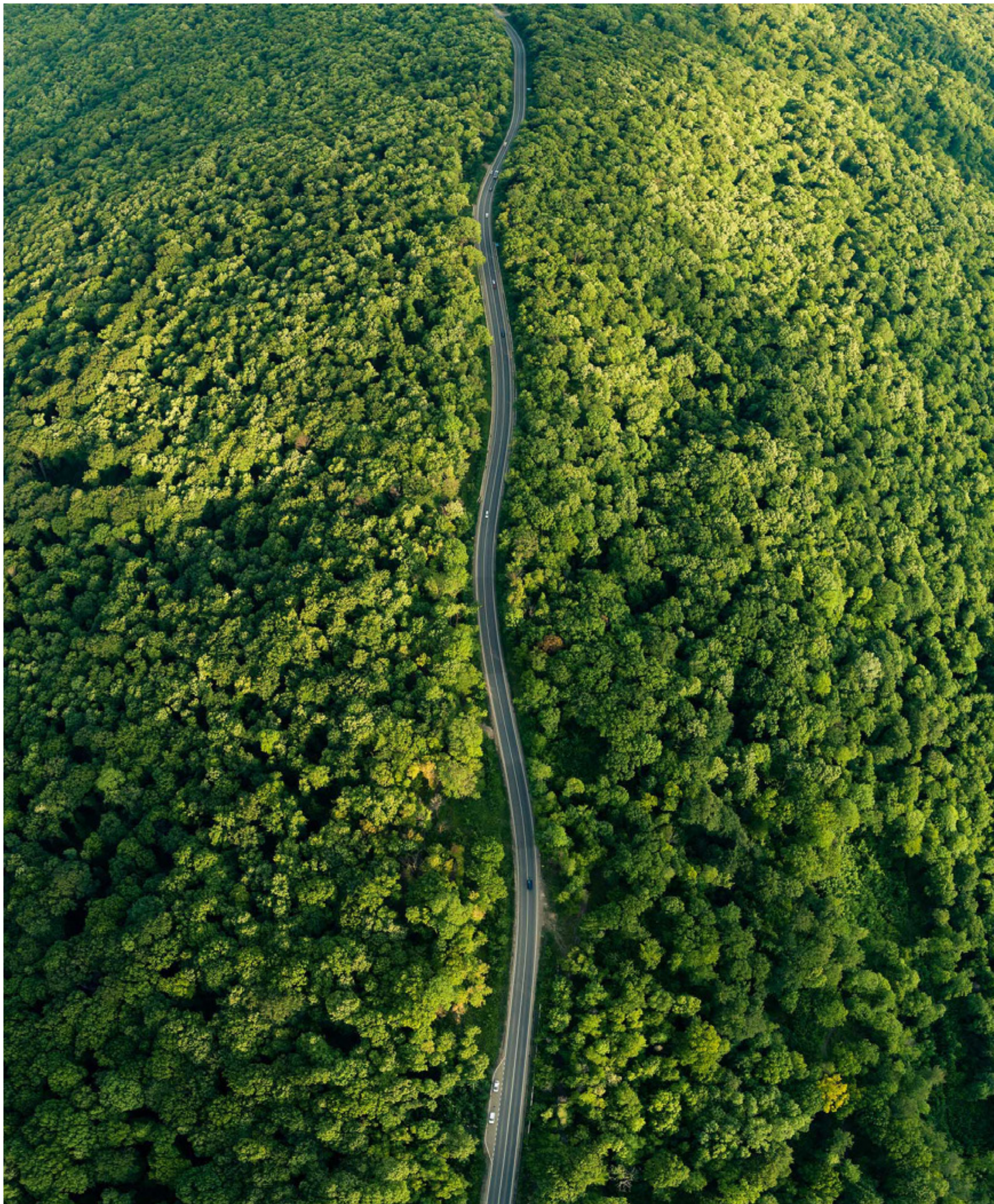
Parcurile periurbane joacă un rol important în adaptarea urbană la schimbările climatice și oferă o gamă largă de servicii culturale, inclusiv recreere în aer liber și educație pentru mediu. Pentru a veni în sprijinul celor interesați, în 2021 Federația Europarc a publicat lucrarea „*Planning and managing Periurban Parks*” care oferă informații, resurse, studii de caz inspiraționale, link-uri pentru referințe suplimentare și multe altele despre parcurile periurbane și rolul lor esențial în păstrarea sănătății și bunăstării locuitorilor din zonele urbane. Mai multe informații [aici](#).

Pădurea Verde, Timișoara © Kozma Attila

Pădurea Făget, Cluj-Napoca © Daniel Mîrlea

PĂDURI - PARC

Normele tehnice silvice din România disting, în cadrul pădurilor cu funcții speciale de protecție, o subgrupă dedicată „pădurilor cu funcții de protecție, predominant sociale”. Dintre acestea, două categorii se apropie mai mult de subiectul discuției și anume 1.4.a „arboretele constituite în păduri-parc, parcuri recreative, tematice sau educaționale” și 1.4.b „arboretele din jurul localităților, precum și arboretele din intravilan”.

Codul Silvic, legea de căpătâi pentru managementul pădurilor din România, în forma sa actualizată, dă exemple de amenajări permise în pădurile-parc precum: alei realizate din materiale ecologice, cu lățimea de maximum 2 metri, piste pentru biciclete, bănci, puncte de informare, toalete ecologice, construcții provizorii din lemn cu suprafața construită de maximum 15 metri pătrați. În pădurile-parc este permis iluminatul și se pot realiza plantări cu specii care nu fac parte din tipul natural fundamental.

Deși incluse în aceeași categorie funcțională, parcurile recreative, tematice sau educaționale sunt destinate desfășurării activităților recreative, motiv pentru care amenajările permise sunt de tipul: pergole și/sau locuri de joacă pentru copii, aventura parc sau instalații pentru cățărare sau inițiere în alpinism, terenuri pentru paintball, piste pentru biciclete, poteci de pământ pentru deplasare pedestră și alergare, piste pentru ciclism montan, pentru deplasare ecvestră sau pentru deplasare pe dispozitive cu role, punți, pasarele și podețe aferente acestor căi de comunicație și infrastructură necesară pentru derularea acțiunilor tematice și educaționale.

◀ Pădure din zona metropolitană Iași © Vali Turcuman

Atât pădurile-parc cât și parcurile recreative/tematice/educaționale se constituie la solicitarea proprietarului/administratorului, în baza unor studii de specialitate, cu avizul Comisiei tehnice de avizare pentru silvicultură. Existența unui cadru legislativ clar și deschiderea arătată de autorități, mai ales în perioadele electorale, în sensul trecerii respectivelor suprafețe forestiere din administrarea statului în administrarea unităților teritorial administrative, a făcut ca primarii marilor orașe să militeze pentru includerea pădurilor aflate în apropierea aglomerărilor urbane în categoria 1.4.a, descrisă mai sus.

Printre cele mai mediatizate inițiative sunt Pădurea Făget la Cluj (40 hectare), Pădurea Verde la Timișoara (683 hectare), pădurile din zona metropolitană Iași (571 hectare), Pădurea Capela la Râmnicu Vâlcea (50 hectare) sau pădurea de deasupra Hotelului Central din Călimănești (20 ha). La un moment dat, în tumultul campaniei electorale, ministrul Mediului de la acea dată, vorbea de un program prin care nu mai puțin de... 65.000 hectare de pădure vor putea fi amenajate spre a fi utilizate cu scop recreativ! Așa cum sunt desemnate, pădurile-parc, parcurile recreative, tematice sau educaționale vor avea cu certitudine un impact social benefic, regretabil este că, în lipsa unor elemente de conservare a biodiversității și de educație de mediu, pădurea va reprezenta doar... un fundal plăcut pentru activitățile de recreere.

Existența mai multor opțiuni privitoare la zonele de intersecție dintre mediul urban și cel forestier, care să beneficieze de un cadru legislativ acoperitor, ar putea permite celor interesați să aleagă în mod real, soluția cea mai potrivită pentru comunitatea în cauză.

Mai multe locuri
de cuibărit pentru

DUMBRĂVEANCĂ

BĂRBOS LŐRINC, DARÓCZI J. SZILÁRD, NAGY ATTILA, PAPP TAMÁS & ZEITZ RÓBERT

Cum putem face ca numărul de exemplare al unei specii de păsări să crească? Răspunsul cel mai simplu e să le asigurăm locuri de cuibărit. În practică, însă, nu e chiar atât de simplu. De aceea, pentru noi, creșterea efectivelor unei specii reprezintă mereu o poveste de succes. Iar dumbrăveanca este o astfel de protagonistă.

DESPRE DUMBRĂVEANCĂ

Dumbrăveanca este una dintre cele mai spectaculoase păsări din avifauna României. Are

◀ Dumbrăveancă © Dan Dinu

▽ Dumbrăvencele pot captura și vertebrate, de data asta o broască. © Lóki Csaba

dimensiunea unei stâncuțe cu corp mai zvelt și aspectul unei păsări exotice, datorită penajului azuriu-turcoaz, spatele maroniu și penele negre cu reflexe violete pe aripi.

Se hrănește mai ales cu nevertebrate, dar consumă și amfibieni, reptile și ocazional rozătoare mici.

Este o specie caracteristică habitatelor deschise din zona de șes. Preferă pajiștile sau terenuri agricole cultivate în mod extensiv, intercalate cu arbori bătrâni, scorburoși.

Nu își construiește cuib propriu. Ouăle și le depune în diferite cavități. De regulă, folosește pentru cuibărit scorburile naturale ale arborilor sau pe cele abandonate de ciocănitori. Ocupă cu precădere și

cuiburile artificiale de tip D. Acestea au dimensiunile: 55 x 26 x 28 cm (înălțime x lățime x adâncime). Orificiul de intrare are un diametru de 6 cm și este amplasat în treimea superioară a peretelui frontal.

Populația din sudul și sud-estul țării cuibărește și în galeriile din pereții de argilă și loess, care de regulă se află în apropierea apelor. Un fenomen interesant observat la această populație este că, în lipsa arborilor, multe exemplare cuibăresc în cavitățile situate în partea superioară a stâlpilor de beton ce alcătuiesc liniile electrice aeriene de medie tensiune. Acest comportament lipsește cu desăvârșire la populația din partea de vest a țării, deși astfel de oportunități propice speciei există în număr mare și acolo.

La mijlocul secolului trecut, efectivele din România, la fel ca și cele din Europa, au suferit un declin numeric accentuat. Una dintre cele mai importante cauze ale acestui regres, cel puțin în Câmpia de Vest, a fost diminuarea locurilor de cuibărit. Dumbrăvencele sunt strâns legate de prezența arborilor bătrâni, care le oferă condiții de cuibărit. Numărul acestor alinamente și pâlcuri s-a redus drastic în ultimele decenii. Majoritatea acestor arbori au fost plantați în urmă cu 50-60 de ani, au ajuns la maturitate, au fost exploatați și în prea puține cazuri s-au plantat puiți în locul lor. Reducerea suprafeței de pajiști, intensificarea agriculturii și utilizarea excesivă a chimicalelor în agricultură au contribuit de asemenea în mod semnificativ la regresul populațional al speciei din țara noastră.

BĂRBOS LŐRINC
biolog

Este biolog în cadrul Asociației Grupul Milvus începând din anul 2013. Este implicat în numeroase scheme de monitorizare a păsărilor.

DARÓCZI J. SZILÁRD
ornitolog

Absolvent al Facultății de Silvicultură, desfășoară mai ales activități legate de studiul și conservarea păsărilor răpitoare și Strigiformelor.

NAGY ATTILA
inginer de protecția naturii

Inginer de protecția naturii, activează în diferite programe de conservare derulate de către Grupul Milvus.

PAPP TAMÁS
biolog

Fondator și președinte al Asociației Grupul Milvus, biolog, pasionat de păsări și de conservare.

ZEITZ RÓBERT
ecolog

De profesie ecolog este implicat în primul rând în activități legate de protecția și monitorizarea păsărilor din România, dar este activ și în multe alte programe Milvus.

UN PROIECT PENTRU
CONSERVAREA DUMBRĂVENCEI

În parteneriat cu APM Satu Mare și patru parteneri din Ungaria, Asociația „Grupul Milvus” a implementat proiectul intitulat ROLLER LIFE „Conservarea dumbrăvenței în Bazinul Carpatic”, care s-a derulat în perioada 2015-2020, în Câmpia de Vest a României și pe teritoriul Ungariei.

Activitatea de conservare cu cel mai mare succes în cadrul proiectului a reprezentat-o creșterea numărului de locuri adecvate pentru cuibărit. Soluționarea lipsei locurilor de cuibărit a fost abordată în așa fel încât să obținem rezultate rapide, care să se mențină și în următoarele decenii.

S-au montat cuiburi artificiale din lemn și din placă fibrociment în zonele în care prezența speciei era cunoscută din literatura de specialitate sau din observațiile noastre anterioare. Cuiburile artificiale au fost montate pe arbori și pe diferite tipuri de stâlpi (lemn, beton) din apropierea pășunilor, la o înălțime de 4-8 m de sol.

▽ Plantație tânără de plop cultivată în cadrul proiectului și pășune cu arbori maturi unde dumbrăvențele pot găsi loc de cuibărit. © Nagy Attila & Szabó Csilla

Pentru menținerea locurilor de cuibărit pe termen lung, în primăvara și toamna anului 2018, au fost plantați puieți de plop cenușiu (specie cu creștere rapidă și de esență moale) care să formeze mici pâlcuri de arbori. Cei doi parteneri de proiect au folosit strategii diferite în vederea plantării acestor pâlcuri:

APM Satu Mare

Au fost plantați 3.250 de puieți, distribuiți uniform în 50 de pâlcuri cu suprafețe standard de 4 ari (20x20 m), pe pășuni comunale. Acestea au fost împrejmuite cu stâlpi de lemn și plasă de sârmă. Timp de doi ani după plantare, pâlcurile au fost întreținute (înlocuirea puieților uscați, mobilizare sol, cosit etc.) de către un operator specializat, subcontractat în cadrul proiectului.

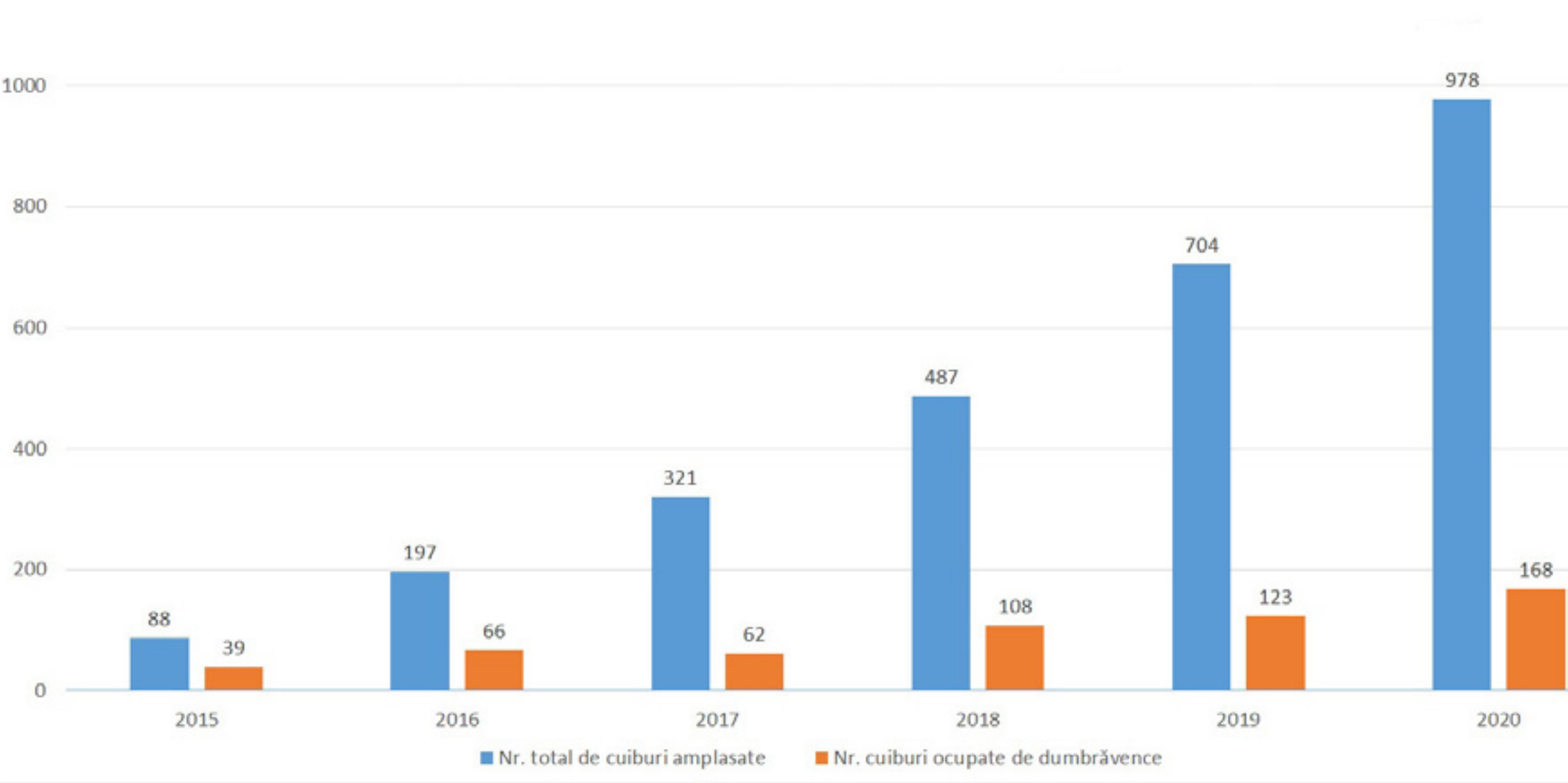
Asociația „Grupul Milvus”

3.000 puieți au fost plantați în 17 pâlcuri, pe suprafețe de mărimi diferite, pe pășuni. Pentru a proteja puieții de animalele care i-ar putea roade, le-am înfășurat la plantare în plase de protecție, iar pentru o udare mai eficientă, am montat lângă rădăcini un tub de drenaj. Întreținerea plantației a fost realizată de către angajații echipei de proiect.

REZULTATE OBȚINUTE

În total, au fost amplasate 978 de cuiburi artificiale. Din experiențele anterioare știam că cele din lemn pot avea o durată de viață de peste 10 ani, așa că am căutat variante pe termen mai lung. Am folosit pentru prima dată scorburile artificiale confecționate din amestec de fibre de lemn cu ciment. Așteptările noastre în legătură cu durata lor de viață este ca aceasta să o depășească pe cea a cuiburilor artificiale din lemn, astfel încât să putem asigura condiții de cuibărit sigure speciei pe o perioadă și mai lungă. Cuiburile artificiale amplasate pentru dumbrăvențe au avut o rată de ocupare foarte bună, chiar din primul an al proiectului.

▽ În figura de mai jos este prezentat numărul total al scorburilor montate și cele ocupate de dumbrăvențe din perioada proiectului, defalcat pe ani.

ASOCIAȚIA
GRUPUL MILVUS

Asociația „Grupul Milvus” își dedică toată activitatea pentru a conserva patrimoniul natural. Desfășurăm acțiuni de conservare a speciilor periclitate, de cercetare aplicată, de conștientizare și educație, veghem asupra respectării legilor și încercăm să influențăm procesul legislativ de partea naturii.

Echipă este formată în mare parte din biologi și ecologi cu o expertiză vastă, organizația are o experiență de peste trei decenii în conservarea naturii.

www.milvus.ro | www.rollerproject.eu

În ciuda eforturilor depuse în activitățile de întreținere a plantațiilor și de înlocuire a puieților uscați, rata de supraviețuire a puieților a fost în continuă descreștere. La trei ani după plantare, în ultimul an de proiect, rata de supraviețuire a puieților a ajuns la 30% (35% APM și 25% Milvus). Problemele cele mai des întâlnite au fost: uscare/secetă, incendiere, distrugere (călcați/roși de animale domestice/sălbatic) sau distrugerea intenționată și furtul materialelor de îngrădire.

CONCLUZII

Montarea de cuiburi artificiale a adus rezultatele așteptate într-o perioadă foarte scurtă. Deși numărul perechilor cuibăritoare de dumbrăvence a crescut semnificativ, populația din Câmpia de Vest este vulnerabilă pentru că au devenit dependente de măsurile de conservare (cuiburi artificiale). În lipsa acestora, majoritatea păsărilor nu vor avea unde cuibări.

Menținerea pâlcurilor pe termen lung este imposibilă fără împrejmuirea plantațiilor pe o perioadă de cel puțin cinci ani după plantare. În vederea prevenirii distrugerilor intenționate este indispensabilă informarea și conștientizarea mai adecvată a fermierului/administratorului de pășune cu privire la importanța acestor pâlcuri.

◁ Culoarele vii ale penajului îi oferă dumbrăvencei aspectul unei păsări exotice. © Máté Bence

VÂNĂTOAREA ȘI REGLEMENTAREA ACESTEIA

la păsările migratoare în România

DAN HULEA

În dreptul roman apar primele reglementări scrise cu privire la vânătoare. Acest domeniu îmbina la acea vreme, nevoia asigurării de hrană cu exercițiul militar. Vânătoarea ca îndeletnicire a fost perfecționată în timp și apreciată ca o artă ce împletea priceperea cu plăcerea, iar în jurul termenului de vânătoare s-a dezvoltat o întreagă familie de cuvinte cum sunt: drepturi vânătoarești, permis de vânătoare, fond de vânătoare, etc. Speciile de păsări și mamifere admise la vânătoare au fost asimilate sub denumirea de „vânat” și au rămas cunoscute în cultura și legislația unor națiuni sub această denumire până în zilele noastre. În prezent, drepturile și rolurile acestor specii în natură sunt tot mai mult recunoscute prin legislație,

iar termenul de „vânat” este înlocuit cu cel de „faună de interes cinegetic”.

Reglementarea activității de vânătoare printr-o lege promulgată este menționată prima dată în 1790 în Franța, pornind de la nevoia protejării culturilor agricole și a condiționării dreptului de port de armă. În 1844 apare, tot în Franța, legea ce consacră principiile drepturilor vânătoarești având la bază respectarea dreptului proprietății (consimțământul proprietarului fiind obligatoriu) și îndeplinirea unor proceduri administrative (deținerea unui permis de vânătoare). În România au fost mai multe încercări de reglementare a vânătorii, cu inspirație din legislația franceză, începând cu 1891, 1906, 1921, 1923, 1931 toate aceste

legi având însă o aplicabilitate limitată. Prevederile acestora au introdus succesiv obligativitatea obținerii acordului de la proprietar pentru a vâna pe terenul acestuia, introducerea noțiunii de fond de vânătoare și modalitatea de organizare a vânătorilor în societăți de vânătoare. De asemenea, prin lege se stabilea perioada de prohibiție (15 februarie – 15 august) și alte reguli de practicare a vânătorii cum ar fi interzicerea acestuia pe timpul nopții, introducerea permisului de vânătoare, numirea de inspectori și paznici publici asimilați ofițerilor superiori de poliție, numirea de paznici onorifici din rândul societăților de vânătoare și introducerea de pedepse pentru abateri de la prevederile legale (Goicea, N. și Ursaciuc, L. 1999).

În ciuda existenței acestui cadru legislativ Goicea, N. și Ursaciuc, L. 1999 se observă că gestionarea faunei de interes cinegetic a rămas inefficientă, iar ca urmare a iernilor grele din perioada 1934 – 1940 efectivele acestor specii au scăzut semnificativ. În acest context, pentru a îmbunătăți activitatea de vânătoare apare legea din 1947 ce stabilea zone de refugiu pentru fauna de interes cinegetic ce puteau atinge o suprafață de până la 25 % din suprafața productivă cinegetic, pe care vânătoarea era interzisă. O modificare semnificativă a viziunii privind vânătoarea s-a produs după schimbarea regimului politic, când prin Decretul 76/1953 și HCM 1341/1957 s-a instituit proprietatea statului asupra faunei de interes cinegetic și au fost adoptate unele măsuri ce încălcau principiile ecologice de protecție a acestuia, ce au fost concretizate prin activități de distrugere a speciilor considerate dăunătoare și în special a lupilor și a păsărilor răpitoare.

◀ Ciocârlie © Florentina Tîlvîc

◀◀ Gârlițe mari în zona Oltului © Daniel Mîrlea

DAN HULEA
director executiv SOR

Dan este de profesie biolog și este interesat de cunoașterea acelor mecanisme ce pot conduce spre o dezvoltare a societății umane fără însă a pune în pericol planeta însăși și supraviețuirea celorlalte specii. După aproape 7 ani de activitate în domeniul cercetării științifice studiind populațiile de păsări din Delta Dunării și populația de gâscă cu gât roșu în cartierul de iernare din Dobrogea, este implicat de alți 20 de ani în desemnarea rețelei de arii protejate Natura 2000 din România, în managementul ariilor protejate și în proiecte de conservare a speciilor de păsări de interes comunitar activând la Societatea Ornitologică Română (SOR).

A urmat Legea 26/1976 care a readus în atenție nevoia măsurilor de protecție a faunei de interes cinegetic. La articolul 4 se menționa necesitatea gospodăririi faunei de interes cinegetic prin metode care să asigure echilibrul ecologic și menținerea unor efective care să asigure perpetuarea speciilor. De asemenea, la art. 8 litera k se preciza nevoia organizării activității științifice referitoare la economia faunei de interes cinegetic. S-a păstrat și prevederea stabilirii de zone de protecție a faunei de interes cinegetic pe o suprafață de până la 25 % din teritoriul fondurilor de vânătoare. În ceea ce privește precizia în denumirea speciilor, aceasta era vagă fiind folosite denumirile populare ale acestora. Spre exemplu, în anexa ce menționează speciile ce se puteau vâna apare denumirea generală de „gâscă sălbatică” și „rață sălbatică”, deși sunt cunoscute mai multe specii de gâște și rațe.

SOCIETATEA

ORNITOLOGICĂ ROMÂNĂ

Din 1990, Societatea Ornitologică Română și-a asumat responsabilitatea de a aduce în atenția adulților și copiilor de toate vârstele, speciile de păsări și beneficiile pe care acestea le aduc în viața fiecărei persoane, îmbinând programele și proiectele de conservare desfășurate pe termen lung cu programe și proiecte de educație.

www.sor.ro

rezervații științifice, zone cu protecție strictă, zone cu protecție integrală și alte asemenea zone care nu sunt incluse în fonduri cinegetice. Chiar dacă la articolul 20 alineatul 2 se prevede instituirea unor zone de liniște ale faunei de interes cinegetic care pot însuma minimum 10 % din suprafața fiecărui fond cinegetic este nevoie de precizarea că limitele acestor zone de liniște nu sunt evidențiate la nivelul fiecărui fond cinegetic. Chiar și așa se constată o involuție în asigurarea zonelor de liniște pentru fauna de interes cinegetic comparativ cu prevederile legii din 1947 și a celei din 1976 când până la 25 % din teritoriile fondurilor de vânătoare puteau fi desemnate ca zone de liniște.

Pentru speciile sedentare admise la vânătoare legea prevede studii de evaluare întocmite anual de către personalul cu specializare silvică sau cinegetică angajat al gestionarului fondurilor cinegetice, sub coordonarea autorității publice centrale care răspunde de vânătoare.

În ultimii ani metodologia de stabilire a cotelor de recoltă pentru speciile de păsări migratoare a constituit un subiect aprins de dezbatere. Cotele de recoltă erau aprobate anual prin ordin de ministru în principal pe baza solicitărilor venite de la gestionarii fondurilor de vânătoare, iar în ultima perioadă ca medie a cotelor realizate în ultimii 5 ani sau în ultimii 2 ani. Societatea civilă a solicitat constant în ultimii 10 ani ca nivelul cotelor anuale pentru fiecare specie admisă la vânătoare să fie stabilit în baza unor studii efectuate în conformitate cu legea, prin aplicarea unor metodologii elaborate pe criterii științifice disponibile în literatura de specialitate internațională, măsurând atât sporul natural populațional cât și mortalitatea înregistrată.

▷ Lișițe (sus) și rață cu cap castaniu (jos) în Delta Dunării. © Dan Dinu

Ulterior, Legea 103/1996 include în anexele sale denumirea științifică după cea populară atât pentru speciile admise la vânătoare cât și pentru cele interzise la vânătoare. Un număr de 53 de specii de păsări erau admise la vânătoare conform acestei legi iar pentru un număr de 152 de specii de păsări vânătoarea devine interzisă. În același timp apare o involuție cu privire la păstrarea zonelor de protecție pentru fauna de interes cinegetic și anume articolul 20 prevedea că în vederea conservării fondului genetic al unor specii de vânat sedentar se constituie rezervații cinegetice în suprafață de minimum 4% și maximum 5% din suprafața fondului cinegetic național.

Legea 407/2006 actualizată în mod repetat cuprinde un număr de 39 specii de păsări admise la vânătoare. Articolul 17 alineatul 4 precizează că vânătoarea este exclusă în parcuri naționale,

În absența înregistrării unui progres în această direcție, vânătoarea a fost suspendată total în sezonul 2020 – 2021 și parțial în sezonul 2021 – 2022 ca urmare a unor hotărâri judecătorești dispuse în urma acțiunilor în justiție întreprinse de un număr semnificativ de ONG-uri.

În ciuda demersurilor ONG-urilor de mediu, în 2021 a apărut o inițiativă legislativă în Parlamentul României care și-a dorit înlocuirea cotelor naționale cu cote zilnice pentru fiecare specie și reducerea stagiului de pregătire de la un an la șase luni pentru candidații care își doresc să devină vânători. Prin stabilirea doar a unor cote zilnice la fiecare dintre speciile de păsări migratoare admise la vânătoare, practic numărul de exemplare recoltate este limitat

și la 3 zile pe săptămână până la mijlocului lui februarie. În Grecia vânătoarea este interzisă în siturile Natura 2000 desemnate pentru speciile de păsări. Deși există diferențe între distribuția populațiilor de păsări pe teritoriul statelor membre, unele principii legate de studiile de productivitate și mortalitate la populațiile de păsări ar trebui să fie unitare și obligatorii la nivelul Uniunii Europene, iar managementul faunei de interes cinegetic să aibă la bază o realitate cât mai obiectivă măsurată prin studii științifice.

În Codul de Etică Vânătoarească, pe care l-am găsit pe diferite pagini de internet ale asociațiilor de vânătoare, sunt prevederi cu privire la protecția speciilor de păsări care exced

ca vânătoarea tradițională să nu fie practică fără a ține riguros seamă de interesul conservării speciilor migratoare;

3 participă la cercetarea științifică privind păsările migratoare și trimite celor interesați inelele recuperate de la păsările împușcate sau găsite moarte”.

Se poate aprecia că din punct de vedere al prevederilor legislative în ceea ce privește suprafața zonelor de liniște instituite pentru protecția faunei de interes cinegetic situația a

▽ Stol de gârlițe mari în zona Dobrogei.
© Adi Dedu

involuat în prezent, comparativ cu situația anilor 1947 și 1976.

Numărul speciilor de păsări admise la vânătoare a scăzut în perioada 1996 – 2022 de la 53 la 39. Cu toate acestea, România este pe locul 2 în Uniunea Europeană, după Franța, la numărul speciilor de păsări ce sunt admise la vânătoare.

În ceea ce privește perioada de vânătoare la fiecare specie, aceasta a fluctuat în timp și implică o discuție mult mai aprofundată decât permite acest spațiu. Pentru speciile amenințate solicităm cotă zero până când populațiile acestor specii dobândesc un alt statut de conservare conform criteriilor IUCN.

Susținem păstrarea cotelor naționale pentru fiecare dintre speciile de păsări admise la vânătoare și stabilirea acestora pe criterii științifice.

Cotele zilnice pot coexista cu cele naționale însă și pentru acestea sunt necesare argumente științifice.

doar de numărul de vânători activi sau care pot participa la o partidă de vânătoare și de numărul de exemplare prezente pe fiecare fond. Asistăm practic la o de-reglementare a activității de vânătoare în detrimentul protecției speciilor de păsări migratoare admise la vânătoare și la o potențială creștere de peste 10 ori a numărului de exemplare recoltate la cele mai multe dintre aceste specii. Această lege a fost în prezent întoarsă în Parlament de către Președintele României unde fusese trimisă spre promulgare. Cote zilnice sunt folosite și în alte țări din Uniunea Europeană fără să aibă și cote naționale, însă și în aceste situații există alte tipuri de limitări. Astfel, ca exemplu, în Bulgaria vânătoarea este limitată la 2 zile pe săptămână până în decembrie

cu mult legislația actuală și mai ales recentele modificări aprobate de Parlamentul României. Preiau prin citare obligațiile enumerate și adresate imperativ oricărui vânător:

1 “acordă atenție aparte speciilor amenințate și vulnerabile și fii conștient că acestea reprezintă bunuri ale patrimoniului natural comun al umanității;

2 acordă atenție păsărilor migratoare neamenințate, așa cum acorzi celor amenințate sau vulnerabile, și fii conștient de nevoile speciale ale acestora atunci când tranzitează țara sau iernează la noi; veghează

Susținem păstrarea cotelor naționale pentru fiecare dintre speciile de păsări admise la vânătoare și stabilirea acestora pe criterii științifice. Cotele zilnice pot coexista cu cele naționale însă și pentru acestea sunt necesare argumente științifice pentru că în prezent nu există nici o justificare obiectivă pentru cotele propuse. Este esențială implementarea unor soluții informatice de monitorizare a activității de vânătoare, în care să fie înregistrate recoltele zilnice.

În ceea ce privește dobândirea dreptului de vânător, păstrarea stagiului de un an și cursuri pentru recunoașterea practică și teoretică a speciilor de păsări, cu susținerea la final a unui examen acreditat este necesară. În plus sunt necesare și cursuri periodice de perfecționare atât pentru recunoașterea speciilor de păsări cât și pentru actualizarea informației referitoare la legislația aflată în continuă schimbare.

Pornind de la rezultatele cercetărilor științifice efectuate în ultimii 20 de ani atât pe plan internațional cât și în România și acumularea de date cantitative cu privire la efectivele populaționale, la distribuția speciilor, a tendințelor acestora pe termen scurt (12 ani) și lung (30 de ani) la nivel național, european și global și de la nevoia de a dezvolta metodologii științifice de stabilire a cotelor naționale de recoltă și de implementare a acestora, este necesară reșezarea cadrului legislativ astfel încât să asigure un management adecvat al speciilor de păsări migratoare și sedentare.

▷ Rațe cu ciuf în Delta Dunării © Dan Dinu

CONSERVAREA INSECTELOR SAPROXILICE

și importanța acestora pentru menținerea ecosistemelor forestiere din Carpați

SILVIU CHIRIAC, ANDREEA CURCAN & ION MILITARU

Carpații sunt printre cele mai importante centre de biodiversitate din Europa, datorită gradului mare de împădurire și a prezenței unor suprafețe importante cu păduri seculare. Dar practicile silviculturale nu au mereu biodiversitatea ca obiectiv central al gospodăririi fondului forestier. Deseori, arborii seculari sau arborii maturi sunt recoltați selectiv, rezultând areale forestiere cu structuri și compoziții lipsite de heterogenitate.

În unele zone, astfel de practici au dus la păstrarea unui număr foarte mic de arbori seculari și cantități reduse de lemn mort, periclitând habitatele speciilor de coleoptere saproxilice (cele care depind de lemnul mort sau putrezit) protejate prin Directiva Habitare, cum ar fi *Rosalia alpina* (croitorul alpin), *Osmoderma eremita* (gândacul sihastru), *Cerambyx cerdo* (croitorul mare al stejarului), *Morimus funereus* (croitorul cenușiu) și *Lucanus cervus* (rădașca) (European Commission, 2018). Astfel de specii erau considerate în trecut ca fiind „dăunători”, astfel că metodele silviculturale căutau să reducă pe cât posibil cantitatea de

◀ Rădașcă © Dan Dinu

▽ Insecte saproxilice: croitorul cenușiu, rădașca, gândacul sihastru, croitorul mare al stejarului © Dan Dinu (foto 1&2), Silviu Chiriac (foto 3&4)

lemn mort prin lucrări de igienă, adică recoltarea arborilor uscați sau în curs de uscare, rupti sau colonizați de insecte saproxilice. În trecut, în unele situații s-au aplicat inclusiv tratamente chimice cu insecticide, care au redus inclusiv diversitatea organismelor utile pentru reziliența ecosistemelor forestiere din Carpați (Mirea MD, 2021).

Numărul de specii de insecte saproxilice este mult mai mare decât orice alt grup de organisme care au nevoie de arborii bătrâni sau microhabitate foarte specializate, iar o mare parte dintre acestea sunt rare și protejate de lege.

Multe grupe de nevertebrate au specii asociate cu prezența unor ecosisteme forestiere bogate în lemn mort. Unele contribuie activ la descompunerea lemnului, ajutând la reciclarea substanțelor nutritive, altele se hrănesc cu ciuperci; există de asemenea specii prădătoare sau parazite care sunt specializate în habitatul de lemn mort (Read, H., (2000).

Insectele saproxilice au însă anumite caracteristici și necesități care le diferențiază de alte organisme:

1 Multe insecte au un ciclu de viață anual, care le face să fie vulnerabile la anii „răi” și la lipsa de continuitate a habitatului. Stadiul de larvă, însă, poate avea o durată mai lungă la unele specii

saproxilice din cauza calității nutriționale slabe a hranei. Rădașca, spre exemplu, are nevoie de minim trei ani pentru a ajunge la maturitate.

2 Stadiile de viață diferite ale aceleiași specii pot avea nevoie de habitate și condiții variate. Adulții speciilor saproxilice se pot hrăni cu nectar și polen, în locații diferite de cele în care s-au dezvoltat ca larve.

3 Unele specii sunt extrem de specializate. Chiar și în ecosisteme forestiere cu o cantitate mare de lemn mort, este puțin probabil să se găsească mai mulți arbori care să corespundă condițiilor propice de care au nevoie anumite specii.

Specializate sau nu, insectele saproxilice sunt nevertebrate care au un rol esențial pentru menținerea viabilității ecosistemelor forestiere, iar necesitatea de conservare a acestora este întărită de argumente precum:

- insectele saproxilice trăiesc în păduri, mai ales în ecosisteme forestiere naturale și sănătoase și au un rol decisiv în selecția calitativă a arborilor;

SILVIU CHIRIAC
manager de proiect LIFE ROSALIA

Expert în conservarea diversității biologice cu o îndelungată experiență în implementarea unor proiecte LIFE care au avut rezultate remarcabile pentru conservarea naturii în zona de curbură a Carpaților Orientali.

ANDREEA CURCAN
responsabil conservare

Ecolog în cadrul ACDB, pe lângă conservarea insectelor se ocupă direct de salvarea animalelor la Centrul pentru Reabilitarea Faunei Sălbatică – ACDB.

ION MILITARU
director parc natural

Este silvicultor și directorul PN Putna-Vrancea și este implicat direct în planificarea și implementarea activităților de conservare a insectelor și pădurilor.

- insectele saproxilice colonizează arborii debilitați (foarte bătrâni, doborâți sau ruți de vânt, ruți sau zdreliți de TAF-uri, atacați de ciuperci sau de insecte defoliatoare, afectați de secetă sau de alunecări de teren), contribuind mult mai rapid la introducerea acestora în circuitul de reciclare a materiei, prin descompunerea lemnului;

- insectelor saproxilice nu le plac monoculturile sau acele păduri puternic artificializate în care s-au îndepărtat mecanismele naturale intra și interspecifice de autoreglare populațională;

- pe baza acestor insecte (care reprezintă o verigă importantă în lanțul trofic) se dezvoltă o multitudine de alte specii insectivore (ciocănitori, pițigoi, lilieci, arici) care contribuie din plin la combaterea biologică a atacurilor masive produse de insecte în habitatele forestiere.

Proiectul contribuie la implementarea demonstrativă unor bune practici de conservare a coleopterelor saproxilice dezvoltate în alte zone din Europa, fiind primul proiect LIFE din România care vizează conservarea unor specii saproxilice. Scopul proiectului este stoparea și inversarea tendinței de pierdere a habitatelor speciilor de insecte saproxilice cu areal în Carpați prin implementarea demonstrativă a unor acțiuni de conservare pentru creșterea conectivității habitatelor favorabile în ROSC10208 Putna Vrancea (Parcul Natural Putna-Vrancea) și replicarea activităților cele mai potrivite în alte situri Natura 2000 din România.

LIFE ROSalia este implementat de un consorțiu alcătuit din Agenția pentru Protecția Mediului Vrancea (beneficiar coordonator), Universitatea din București, Centrul de Cercetare a Mediului și de Efectuare a Studiilor de Impact, RNP Romsilva

Nu putem avea păduri cu ecosisteme sănătoase decât dacă vom reuși să asigurăm conservarea tuturor elementelor care contribuie la menținerea relațiilor dintre speciile de faună prezente, de la insecte până la marile carnivore.

Pe baza acestor argumente, rolul acestor specii a fost reconsiderat în ultimele decenii, astfel că de la statutul de specii dăunătoare au trecut la statutul de specii protejate. Prezența lor indică ecosisteme forestiere sănătoase și reziliente, iar pentru asigurarea unui statut favorabil de conservare și îndeplinirea obiectivelor asumate de România în vederea implementării Directivei Habitate, Comisia Europeană și Ministerul Mediului, finanțează proiectul LIFE Nature „Conservarea insectelor saproxilice din Carpați”.

Administrația Parcului Natural Putna-Vrancea RA și Asociația pentru Conservarea Diversității Biologice (beneficiari asociați).

Prin aplicarea de măsuri de conservare pentru insecte va crește și abundența speciilor care se hrănesc cu insecte (ciocănitori, lilieci, etc.), deoarece menținerea speciilor insectivore este deosebit de importantă pentru ca invaziile ciclice ale speciilor defoliatoare să fie reduse ca impact. În acest mod, pe lângă contribuția la menținerea unei biodiversități ridicate, speciile vizate de

PARCUL NATURAL PUTNA - VRANCEA

Înființat în anul 2004, Parcul Natural Putna - Vrancea este una dintre cele mai reprezentative arii protejate din zona de curbură a Carpaților Orientali, adăpostind ecosisteme forestiere compacte, în care biodiversitatea caracteristică bioregiunii alpine, este bine conservată.

Peisajele naturale și cele modificate prin activitățile antropice tradiționale se întrepătrund, generând un spațiu omogen plin de viață sălbatică și valori culturale autentice.

www.putna-vrancea.ro

proiect au un impact economic favorabil pentru ecosistemele forestiere (Mirea MD, 2021).

Pentru a accelera formarea habitatelor cu lemn mort și pentru a reduce fragmentarea habitatului, a fost prevăzută formarea de arbori „veteranizați” și iescari în 22 de zone de intervenție din situl Natura 2000 Putna Vrancea, montarea unor cutii cu material vegetal în descompunere și crearea de stive de lemne.

Formarea arborilor „veteranizați” se va face prin decojirea sub formă de inel a unor ramuri expuse la soare. Acest proces va permite putregaiului să se dezvolte și să creeze habitate pentru *Rosalia alpina*. În plus, se vor realiza cavități în partea superioară a trunchiului arborelui, suficient de mari pentru a găzdui ciocănitori (325 arbori) și lilieci (300 arbori). Procesul de „veteranizare” va fi completat de deteriorarea scoarței de la bază

și partea superioară a arborelui pentru a induce degradarea și a stimula crearea de țesut cicatricial și suprafețe fără scoarță. Pentru a crește retenția de apă se vor crea cavități de mici dimensiuni în ramuri mai mari (găuri în partea superioară a ramurilor). Această operațiunea va crea în primul rând microhabitate pentru *Osmoderma eremita* (Rozyłowicz L., 2021).

Pentru a crește suprafața habitatelor de reproducere pentru *Rosalia alpina*, se vor crea iescari în fiecare zonă de intervenție prin tăierea arborilor morți pe picior la 2-3 metri deasupra solului. Locația iescarilor va fi selectată pentru a se asigura conectivitatea cu arborii „veteranizați” creați (de exemplu, cel mai apropiat arbore „veteranizat” va fi la 150 m). Partea superioară a iescarilor va trebui tăiată neregulat pentru a permite apei să se infiltreze în trunchi.

De asemenea, în cele 22 zone de intervenție se vor instala 170 de cutii cu material vegetal în descompunere. Fiecare cutie va avea o intrare pentru păsări, insecte sau mamifere și mici deschideri în partea superioară pentru a permite apei să se infiltreze. Cutiile vor fi umplute cu un compost alcătuit din frunze uscate, ramuri rupte, fân de lucernă, ovăz și rumeguș de fag sau stejar, toate umidificate cu apă. Fiecare cutie va fi atașată de un arbore la o înălțime de cca 4 metri.

Cu lemnul rezultat din arborii și arbuștii tăiați, dar și cu material vegetal suplimentar, în cele 22 de zone de intervenție se vor crea 500 stive de lemn. Stivele atrag în special speciile *Morimus funereus* și *Lucanus cervus*. În fiecare buștean mare, vor fi forate găuri pentru a facilita reținerea apei și colonizarea de către ciuperci care descompun lemnul. Stivele vor fi expuse în zone însorite, de exemplu la 150 m de un arbore veteranizat.

▷ Lemn mort într-o pădure din Parcul Natural Putna - Vrancea © Dan Dinu

O altă activitate importantă a proiectului va fi instruirea proprietarilor și administratorilor de arii protejate în vederea utilizării acestor tehnici de conservare a insectelor. În acest scop, se vor realiza două trasee educaționale având ca temă rolul insectelor în ecosistemele forestiere. Se vor întreprinde acțiuni de informare a administratorilor ocoalelor silvice (din ariile protejate și din alte habitate importante pentru aceste insecte) pentru promovarea de măsuri de gospodărire a pădurii care pot asigura și protecția insectelor xilofage utile, de exemplu, menținerea și extinderea suprafețelor cu arborete cu structuri variate, în special a celor administrate în regimul codrului, cu tratamente cu regenerare continuă

sau cu perioadă lungă de regenerare (grădinărite, cvasigrădinărite, progresive).

Una dintre cele mai importante acțiuni pentru îmbunătățirea stării de conservare a coleopterelor saproxilice este elaborarea, aprobarea și sprijinirea implementării de către autorități a unui plan național de acțiune pentru *Rosalia alpina*, *Osmoderma eremita*, *Cerambyx cerdo*, *Morimus funereus* și *Lucanus cervus*. Planul de acțiune va contribui la actualizarea cunoștințelor privind speciile țintă și metodele de protecție a acestora și va oferi un cadru legal pentru replicarea activităților concrete de conservare în alte situri Natura 2000 din România (Rozyłowicz L., 2021).

Printre beneficiile concrete ale proiectului pentru conservarea biodiversității:

- 1 Testarea pentru prima oară în România a măsurilor de conservare activă a insectelor utilizate în Europa și selectarea celor care se potrivesc pentru situația României;
- 2 Oferirea de exemple de bună practică pentru compatibilizarea obiectivelor de protecție cu cele economice în siturile Natura 2000;
- 3 Stimularea obținerii de compensații de către proprietari pentru aplicarea de tehnici de conservare a insectelor (plăți Natura 2000);
- 4 Creșterea rezilienței pădurii la atacul dăunătorilor prin creșterea populației de specii insectivore (ciocănitori, pițigoi, lilieci);
- 5 Corelarea obiectivului de a avea un fond forestier în stare favorabilă de conservare cu acela de a conserva insecte saproxilice, fără a aduce daune economice pădurilor;
- 6 Implicarea factorilor interesați în vederea creșterii cunoștințelor și a schimbării percepțiilor, în special pentru a demonstra impactul real al insectelor protejate asupra calității lemnului.

European Comission (2018) Conservation status of habitat types and species: datasets from Article 17, Habitats Directive 92/43/EEC reporting. <https://www.eea.europa.eu/>

Gîdei, P., Popescu, E.I., 2014. Ghidul Coleopterelor din România II, Editura PIM. Editura PIM, Iasi.

Lachat T, Wermelinger B, Gossner M, Bussler H, Isacson G, Müller J (2012) Saproxylic beetles as indicator species for dead-wood amount and temperature in European beech forests. Ecological Indicators 23: 323-331. <https://doi.org/10.1016/j.ecolind.2012.04.013>

Nieto A, Alexander KN (2010) European Red List of saproxylic beetles. Publications Office of the European Union, Luxembourg, 45 pp.

Read, H., (2000). Veteran Trees: A guide to good management

RNP Romsilva (2019) Dăunători biotici ai pădurilor. https://web.archive.org/web/20190120114819/http://www.rosilva.ro/articole/daunatori_biotici_ai_padurilor__p_113.html.

Rozylowicz L., Miu I. V., Mirea M., Manolache S., Pioarcă-Ciocănea C. M., (2021), Plan de monitorizare a populațiilor de insecte saproxilice protejate și habitatelor din arealul proiectului LIFE ROSalia, Monitorizarea insectelor saproxilice în zonele de intervenție, Monitorizarea insectelor saproxilice și a structurii pădurii în situl Natura 2000 Putna-Vrancea. Raport întocmit în cadrul proiectului LIFE19 NAT/RO/000023

“Conservarea insectelor saproxilice în Carpați”. București: Universitatea din București, APM Vrancea, Asociația pentru Conservarea Diversității Biologice, Administrația Parcului Natural Putna-Vrancea.

Iorgu, Șt. I. (coord), 2015. Ghid sintetic pentru monitorizarea speciilor de nevertebrate de interes comunitar din România. Asocierea S.C. Compania de Consultanță și Asistență Tehnică S.R.L. și S.C. Integra Trading S.R.L., Bucuresti.

Mirea MD, Manolache S, Pioarca-Ciocanea CM, Nita A, Miu IV, Popescu VD, Brodie BS, Dragomir MI, Militaru I, Chiriac S, Rozylowicz L (2021) Conservation of saproxylic beetles in the Carpathians. Research Ideas and Outcomes 7: e63874. <https://doi.org/10.3897/rio.7.e63874>

Tatole, V., Iftime, A., Stan, M., Iorgu, E.I., Iorgu, Șt. I., Otel, V., 2009. Speciile de animale Natura 2000 din România. Imperium Print, București.

Vallauri D., 2003 - Dead wood, a gap in French managed forests. 7- 9. In: Mason F., Nardi G. & Tisato M. (eds.), Proceedings of the International Symposium “Dead wood: a key to biodiversity”, Mantova, May 29th-31st 2003.

Wang, Q., 2017. Cerambycidae of the World. Biology and Pest Management, Cerambycidae of the World. Taylor & Francis Group, 6000 Broken Sound Parkway NW, Suite 300, Boca Raton, FL 33487-2742. <https://doi.org/10.1201/b21851>

Vedere de pe Tisarul Mare din Parcul Natural Putna – Vrancea © Dan Dinu

MUNȚII FĂCĂRAȘ

primul studiu de caz ce evaluează științific
mărimea populației de râs

RUBEN IOSIF, LIVIU UNGUREANU & GEORGIANA ANDREEA ANDREI

Munții Făgăraș au, în general, ecosisteme forestiere compacte care asigură adăpost râsului. Pădurea compactă reprezintă habitatul speciei mai ales primăvara, vara și toamna. În perioada de iarnă, când zăpada mare forțează animalele să coboare la altitudini mai joase, râsul depinde în egală măsură și de ecosistemele din jurul munților Făgăraș, create prin agricultură tradițională. Comunitățile locale au creat în timp un mozaic de fânețe, livezi și zone cu vegetație naturală, cu petice de pădure și arbuști. Acest mozaic oferă hrană pe timp de iarnă

speciilor pe care râsul le vânează, precum diverse specii de păsări, iepure și căprior. Dacă oamenii coexistă cu dificultate cu ursul brun în această zonă de „trecere”, toleranța comunităților locale de la poalele munților Făgăraș față de râs este mai mare. Râsul nu atacă șeptelul, apropiindu-se de sate pe timp de noapte și fără să fie văzut.

Fiind un animal criptic și greu de studiat în mod direct, specialiștii Fundației Conservation Carpathia au apelat la tehnologie pentru a afla dacă populația de râs din munții Făgăraș este în pericol, ce factori

de mediu sau antropici influențează mărimea populației, respectiv ce amenință această populație. În mod tradițional monitorizarea carnivorelor mari s-a realizat în România prin numărarea urmelor pe zăpadă. Dar râșii se deplasează foarte mult și este imposibilă asocierea unei urme cu un anumit exemplar, existând riscul ca același animal să fie numărat de mai multe ori. În cadrul acestui studiu, râșii au fost monitorizați cu ajutorul camerelor cu senzor de mișcare, metodă ce presupune fotografierea râșilor în habitatul lor,

◀ Munții Făgăraș © Dan Dinu

▽ Tiparele de pe blana râsului sunt unice de la individ la individ, permițând, astfel, numărarea indivizilor dintr-o populație. Parcul Național Piatra Craiului © Dan Dinu

Evaluarea mărimii populației de râs este esențială pentru a pune în practică un management responsabil al acestei specii puțin cunoscute din Munții Carpați.

fără capturarea și perturbarea comportamentului normal al acestora. Râșii au fost identificați ulterior pe baza fotografiilor. Această metodă este eficientă în studierea populațiilor de feline, așa cum este și cazul râsului, pentru că blana lor prezintă un tipar unic de la individ la individ.

Cea mai mare felină sălbatică a Europei a fost monitorizată într-o zonă pilot de 1.200 kmp din estul Munților Făgăraș, Piatra Craiului, Iezer-Păpușa și Leaota. Cu ajutorul a 150 de camere cu senzor de mișcare au fost identificați 23 de râși adulți, 9 masculi, 6 femele, 8 indivizi cu sex neidentificat, dar și 9 pui alături de femele. Datele au fost obținute în trei sezoane consecutive de toamnă-iarnă, din 2017 până în 2020, pe parcursul a până la 100 de zile de monitorizare în fiecare sezon.

Pe baza numărului de recapturi ale fiecărui râs s-a estimat mărimea, densitatea și structura

RUBEN IOSIF
biolog cercetare faună

Specialist în conservarea biodiversității, cu interes în ecologia carnivorelor mari, a amfibienilor și a reptilelor. Este responsabil de monitorizarea populațiilor de urs, lup și râs prin metode non-invazive de ADN sau cu ajutorul camerelor cu senzor de mișcare.

LIVIU UNGUREANU
specialist reintroducere castori

Inginer silvic, specializat în reintroducerea castorilor. Participă activ la monitorizarea populației de urs, lup și râs prin metode non-invazive de ADN sau cu ajutorul camerelor cu senzor de mișcare.

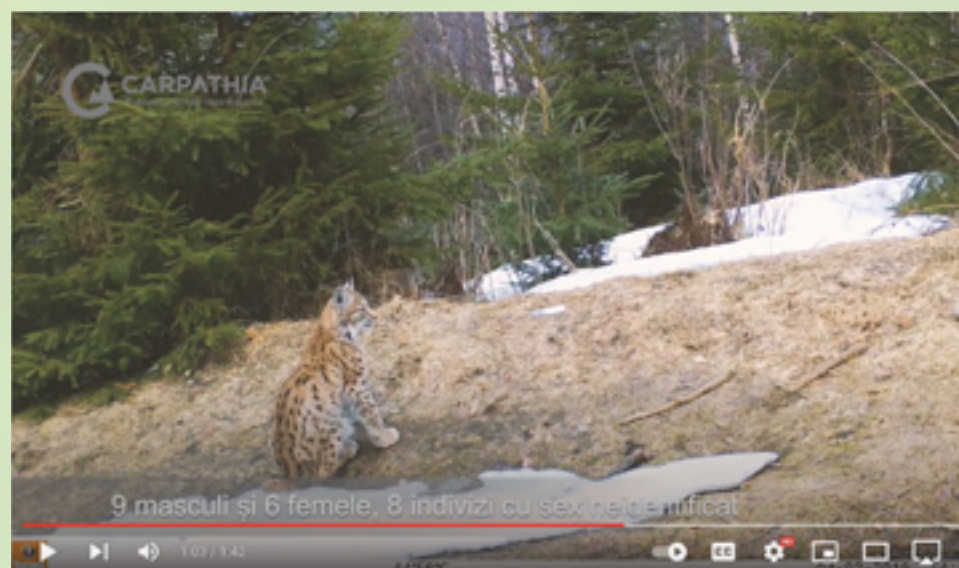

GEORGIANA
ANDREEA ANDREI
specialist comunicare și relația cu comunitățile
Specialist comunicare, responsabilă de comunicarea rezultatelor proiectului Carpathia, organizarea de evenimente, relația cu comunitățile, copywriting.

populației din zona pilot, folosind modele matematice complexe ce iau în considerare deplasările, mortalitatea, comportamentul animalelor, precum și disponibilitatea habitatului. Modelele matematice au estimat o populație de 48 râși (interval confidență=36-69) și o densitate

Din 2009, Fundația Conservation Carpathia implementează în zona Munților Făgăraș cel mai amplu proiect de conservare privată a pădurilor, derulează campanii ample de reîmpădurire a suprafețelor tăiate în trecut, aplică un management modern, non-invaziv al faunei sălbatice și sprijină comunitățile locale pentru dezvoltarea unei economii verzi, bazată pe afaceri durabile, care să aducă un trai mai bun în zonă, în armonie cu natura. Fundația Conservation Carpathia gestionează 78.000 ha (5 fonduri cinegetice) în sud-estul Munților Făgăraș, unde crează un model de conviețuire a oamenilor cu animalele sălbatice bazat pe prevenție – intervenție – compensare.

www.carpathia.org

VIDEO PROIECT

Rezultatele proiectului sunt prezentate într-un scurt film ce poate fi urmărit accesând linkul de mai jos. În acest film apar o parte dintre râșii monitorizați în cadrul studiului.

www.youtube.com

de 1,7 râși/100 kmp (interval confidență=1,1-2,6). Aceste valori de densitate sunt mai mari decât în Carpații Slovaciei (0,58), Alpii Elvețieni (1-1,4) sau Munții Jura la granița dintre Franța, Elveția și Germania (0,7-0,8 râși/100 kmp).

Evaluarea mărimii populației este esențială pentru a pune în practică un management durabil al acestei specii puțin cunoscute din Munții Carpați. Astfel de date ne arată dacă populația menține o tendință ascendentă, stabilă, fluctuantă sau descendentă în contextul schimbărilor de habitat, a diminuării populațiilor din speciile pradă ș.a.m.d. Numărarea râșilor din Munții Făgăraș cu ajutorul camerelor este prima evaluare cantitativă la această specie din țara noastră și este un exemplu de schemă de monitorizare aplicabilă în mai multe zone pilot din puțin studiului Carpați. Având astfel de informații, putem avansa în managementul speciei râș în România, prin măsuri care să asigure liniștea și spațiul de care această specie are nevoie. Dacă menținem această populație viabilă pe termen lung, putem păstra intactă întreaga comunitate de carnivore, inclusiv speciile pradă ale acestora la nivelul întregului continent European. **De ce?** Pentru că populațiile din România sunt o sursă importantă de gene pentru alte populații aflate în pragul dispariției, precum cele din Europa Centrală și de Vest, atât prin recolonizare naturală cât și prin programe recente de reintroducere.

Raportul complet este disponibil [aici](#), studiul fiind validat și publicat în Journal of Mammalogy și poate fi consultat [aici](#).

► Acest râș, vedeta filmului România Sălbatică, este identificat în cadrul studiului și are ca indicativ „mascul – B9”. Teritoriul acestuia acoperă Parcul Național Piatra Craiului și împrejurimile.
© Dan Dinu

ECHIPA

biosferis

Revista noastră este un efort de echipă.
Mulțumim pentru implicare!

ECHIPA DE REDACȚIE

PAUL HAC
ERIKA STANCIU
ROXANA IORDĂCHESCU
MARA BULEA
LAURA MARIA FLORESCU
SEBASTIAN CĂTĂNOIU

CONSILIUL TEHNIC

DAN HULEA
ERIKA STANCIU
PAUL HAC
SILVIU CHIRIAC
TAMAS PAPP

GRAFICĂ & DESIGN

DAN DINU

FOTOGRAFI

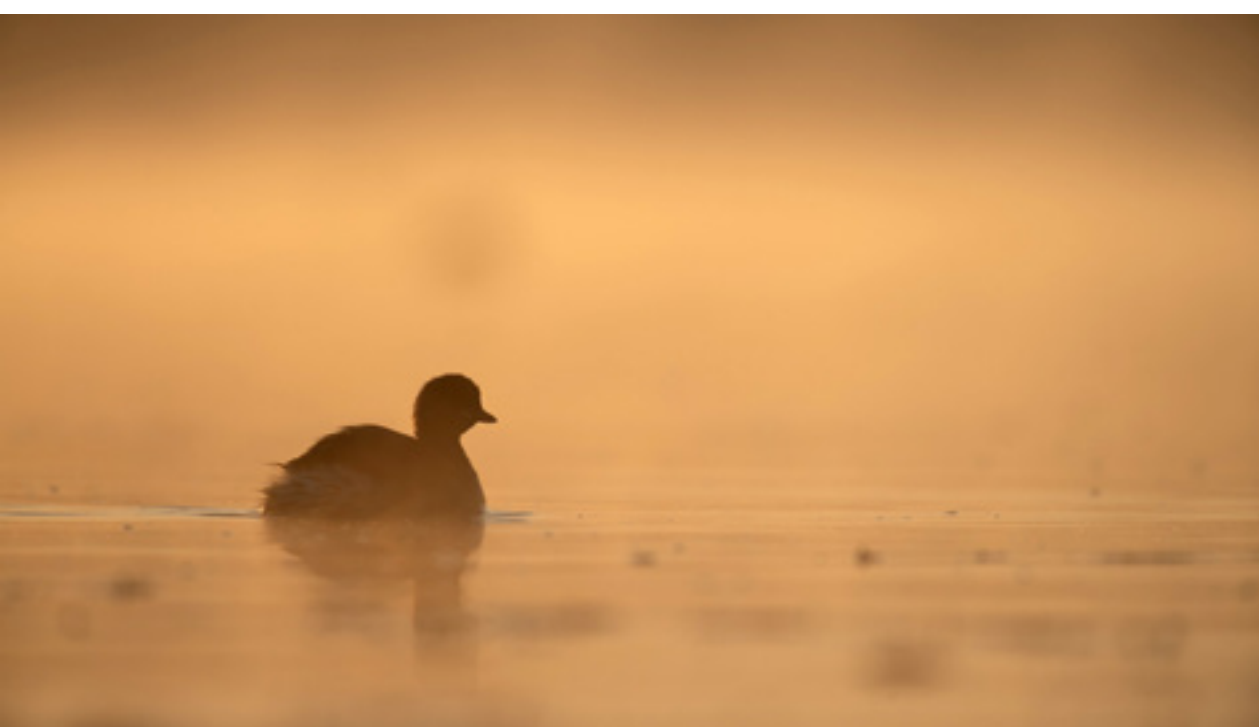
ADI DEDU
DAN DINU
DANIEL MÎRLEA
FLORENTINA TÎLVÎC
HELMUT IGNAT
KOZMA ATTILA
LÓKI CSABA
MÁTÉ BENCE
MIRCEA SASU
NAGY ATTILA
SILVIU CHIRIAC
SZABÓ CSILLA
VALI TURCUMAN

AUTORI ARTICOLE

ANDREEA CURCAN
BĂRBOS LŐRINC
DAN HULEA
DARÓCZI J. SZILÁRD
GEORGIANA ANDREEA ANDREI
ION MILITARU
LIVIU UNGUREANU
NAGY ATTILA
PAPP TAMÁS
RUBEN IOSIF
SEBASTIAN CĂTĂNOIU
SILVIU CHIRIAC
ZEITZ RÓBERT

PROPARK - FUNDAȚIA PENTRU ARII PROTEJATE
office@propark.ro | www.propark.ro

Abonează-te

Dacă vrei să primești următoarele numere ale revistei,
te așteptăm să te înregistrezi pe link-ul de mai jos

ABONAMENT BIOSFERIS

Implică-te

ALEGE O TEMĂ IMPORTANTĂ PENTRU TINE
ȘI RELEVANTĂ PENTRU REVISTĂ

RESPECTĂ
FORMATUL CERUT

ILUSTREAZĂ ARTICOLUL
CU IMAGINI DE CALITATE

TRIMITE VARIANTA FINALĂ
PENTRU FEEDBACK

FII DESCHIS LA SUGESTII
ȘI RECOMANDĂRI

FII ORIGINAL
ȘI CREATIV

◁ Corcodel mic; salcie în Delta Dunării
▷ Munții Făgăraș © Dan Dinu (toate imaginile)

CONTACT

biosferis

revista.biosferis@gmail.com
www.propark.ro/biosferis
str. Lungă nr 175, Brașov

Vrei să publici un articol?
Iată care sunt pașii de urmat:

1

Asigură-te că articolul este relevant pentru
îmbunătățirea managementului ariilor
naturale și conservarea biodiversității.

2

Scrie articolul în format Word și încearcă să
nu depășești 1.500 de cuvinte.

3

Dacă nu ai fotografii cu care să ilustrezi
articolul, echipa de redacție și partenerii de
la Forona vor încerca să te ajute.

4

Articolul trebuie trimis la adresa
revista.biosferis@gmail.com. Dacă este
cazul, vei primi recomandări pentru ajustare.

5

Consiliul Tehnic al revistei va analiza
articolul și va decide dacă acesta
poate fi publicat.

6

Trimite doar articole
originale, care nu au mai fost
publicate în altă parte.

ISSN 2784 – 255X

biosferis

The background of the entire page is a misty, teal-toned landscape. It features a dense forest of evergreen trees in the foreground and middle ground, with rolling mountain ranges visible in the distance under a hazy sky. The overall color palette is monochromatic, consisting of various shades of blue and green.

biosferis

VĂ MULȚUMIM CĂ NE-AȚI CITIT!

*„Lupta pentru conservarea naturii va continua la nesfârșit.
Face parte din bătălia universală dintre bine și rău.”*

JOHN MUIR